

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK II., ČÍSLO 20

22. PROSINEC 2005

(za dobrovolné příspěvky)

Tradice Otců

Z kázání svatého papeže Lva Velikého

Nejmilejší, náš Spasitel se dnes narodil. Radujme se! Kde se slaví narození života, tam není dovoleno nechávat místo pro smutek. Tento život, když nás zbavil strachu ze smrtelnosti, přináší nám radost ze slíbené věčnosti.

Nikdo není vylučován z účasti na tomto nadšení, všichni mají tentýž společný důvod k radosti; neboť náš Pán,

přemožitel hříchu a smrti, nikoho sice neshledal bez viny, ale přišel, aby všechny vysvobodil. Nechť plesá svatý, blíží se k palmě vítězství. Nechť se raduje hříšník, nabízí se mu milost. Nechť se vzchopí pohan; je volán k životu.

Boží Syn v plnosti času, stanovené podle nevyzpytatelného úradku Božího, vzal na sebe lidskou přirozenost,

aby ji smířil s jejím tvůrcem. Tak měl být původce smrti, ďábel poražen tou přirozeností, jejímž prostřednictvím zvítězil.

Plesající andělé při narození Pána zpívají *Sláva na výsostech Bohu a oznamují na zemi pokoj lidem, ve kterých má Bůh zalíbení*. Vidí totiž nebeský Jeruzalém vytvářený ze všech národů světa. Jak velkou radost nad tímto dílem nevýslovné lásky Boží má mít ve své nepatrnosti člověk, když se nad ním tolik radují ve své vznešenosti andělé?

Úžas nad zázrakem Vtělení

Biskup Dominik Duka o duchovním smyslu Vánoc

„Ať Vás Bůh Otec naplní úžasem nad zázrakem vtělení jeho Syna, ať Duch Svatý promění Vaše srdce, zrak i sluch, abyste s pohledem upřeným na narozeného Vykupitele mohli zakoušet radost ze spásy a ze srdce vybízet všechny lidi dobré vůle...“

Tak zní vánoční přání alumnů papežské koleje sv. Jana Nepomuckého v Římě. Mohli bychom probírat nepřeborné množství vánočních gratulací, které přicházejí z různých koutů naší země nebo ze zahraničí. Mnohé z vánočních gratulací jsou určitým zamyšlením věřícího člověka, který prožívá svou víru v liturgické i teologické dimenzi. Jiné jsou trochu nostalgii, která má přivolat kouzlo vánoční noci prožívané v dětství. Mnohé z gratulací prozrazují i konzumní vliv, který však překrývá výrazné přání zdraví a radosti, které zatím naše „super“ i „hyper“ markety nenabízejí. I ten nejdražší dar nemusí vůbec vyvolat radost, naopak nespokojenost, či znechucení spolu s obavou, že mi to někdo bude závidět nebo mi to ukradne.

I takové mohou být Vánoce. Přes pestrobarevnou mozaiku vánočních přání, pokud se ze mne — čtenáře vánočních lístků nestane inkvizitor, či cenzor, prosvítá základní motto: Vánoce jsou vždy překvapením. Nad sebemenším i sebevětším dárkem mohu žasnout. Opravdu? Nezasnu spíše nad tím, že odhaluji lásku, přízeň, či přátelství mých nejbliž-

Francesco di Giorgio Martini: Narození Páně

ších i vzdálenějších? Vyprávějí o tom, že místem, kde člověk nachází vnitřní mír, pohodu a štěstí, je rodinný stůl.

Vánoční vzpomínka zřetelně ukazuje svobodu člověka od materiálních a společenských vazeb. Vždy zůstanou pro každého z nás nejkrásnější Vánoce našeho dětství. Kdo způsobil, že můžeme tyto svátky slavit? Slunovrat, či zbytky pohanských pověr? Opravdu se naše srdce třese touhou po házení střevecem, či lití olova po hladině vody v umyvadle? Abychom mohli tyto folklorní zvyky provozovat, potřebujeme k tomu

společenství lidí, kteří jsou nám blízcí a mají nás rádi.

Vánoce jsou svátky narození toho, který nám je nesmírně blízký, který s námi uzavřel přátelství na život a na smrt. Aby nám však mohl být opravdu blízký, pak nestačí, aby byl jedním z nás. On je především Darem darovaným nám Bohem, kterému na nás tolik záleží. Proto jsem začal tyto řádky přáním z římského Nepomucena. Přijměte je také jako mé vánoční přání čtenářům Res Claritatis.

Mons. Dominik Duka OP
biskup královéhradecký

ZPRÁVY

Náboženští představitelé proti eutanázii

9. prosince vydali katoličtí, evangeličtí, židovští a muslimští představitelé v České republice společné prohlášení, v němž žádají, aby pokusy o uzákonění eutanázie byly nahrazeny větší péčí o nemocné a umírající i jejich rodiny.

Prohlášení podepsal předseda ČBK arcibiskup Jan Graubner, předseda Eku-
menické rady církví Pavel Černý, rabín Karol Sidon a předseda Ústředí muslimských obcí Vladimír Sáška.

RC

Prohlášení církví a náboženských společností v ČR k problematice eutanázie a doprovázení umírajících

Otázka eutanázie a doprovázení umírajících se stává stále více předmětem celospolečenské diskuse. Jsme hluboce přesvědčeni o závažnosti tématu, které se týká kohokoliv z nás, protože každý člověk je ohrožen nemocí, bolestí, opuštěností a smrtí. Proto se k této diskusi chceme připojit i my.

V centru naší pozornosti je člověk a jeho život, který chápeme jako dar od Boha. Tento dar nezpochybňujeme ani ve chvíli nemoci a umírání. Umírání přijímáme jako součást života, proto je všestranná pomoc umírajícímu pomocí životu. Hájíme právo na důstojné umírání. Lidská důstojnost je pro nás zakotvena ve víře v Boha a v božský akt stvoření.

Plně soucítíme s člověkem, který trpí, a vnímáme utrpení jako obtížnou situaci nejen pro umírajícího, ale i pro jeho okolí. Současně však nesouhlasíme se snahou tuto situaci, která s sebou často nese pocity zoufalství, bezmoci a prázdna, odstranit usmrcením nemocného člověka pomocí smrtícího prostředku. To ovšem neznamená, že jsme pro udržování každého života za každou cenu. Uvědomujeme si konečnost lidského života i meze možnosti léčby.

Chceme upozornit na nebezpečí, která by byla s uzákoněním eutanázie spojena, a sice její provedení proti vůli pacienta či na základě přání vynucené situací. Dále je nepřijatelné, aby byl u někoho vytvářen pocit, že je již jen břemenem, a on se musel sám před sebou či před druhými omlouvat, že ještě vůbec žije. Taková zákonná úprava by také podkopávala důvěru vůči zdravotnímu personálu v nemocnicích, léčebnách pro dlouhodobě nemocné, v domovech důchodců a dalších zařízeních. Eutanázii nepovažujeme za možnost volby ve vyjimečných případech, ale za

znevážení lidského života.

Vyzýváme k integrální péči o umírající a o ty, kteří je doprovázejí. Četné studie ze zemí, ve kterých byla eutanázie uzákoněna, zkušenosti zdravotního personálu i dalších asistujících osob ukazují, že lidé žádají takové řešení především z obavy ze ztráty důstojnosti a ze závislosti na druhých. Důvody, proč lidé často žádají eutanázii, nejsou pouze lékařské, nýbrž i sociální. V těchto zemích také narůstá počet usmrcení pacientů bez jejich souhlasu. Paliativní medicína je schopna odstranit bolest nebo ji alespoň zmírnit na snesitelnou míru. Proto je třeba pro důstojné umírání zprostředkovat umírajícímu vědomí, že zůstává naším bližním, že není ponechán sám sobě a není opuštěn. Je důležité vytvořit mu rodinné prostředí, kde se cítí být doma, zasazen do osobních vztahů.

Navrhujeme proto věnovat větší pozornost integrální péči o umírající v nemocnicích, léčebnách pro dlouhodobě nemocné, domovech důchodců a dalších zařízeních. Tuto péči poskytuje nejen zdravotní a ošetřující personál, ale také rodina a další blízké osoby. Cenou zkušeností takového integrálního přístupu je hospicová péče, která se v České republice rozvíjí a potřebuje větší podporu, včetně domácí hospicové péče. Navrhujeme vzdělávání a doprovázení dobrovolníků, kteří jsou ochotni těžce nemocné a umírající doprovázet. Rovněž je třeba poskytnout finanční a legislativní podporu rodinám o umírající pečujícím.

Jan Graubner, Česká biskupská konference
Pavel Černý, Ekumenická rada církví v ČR
Karol Sidon, Vrchní pražský a zemský rabín
Vladimír Sáška, Ústředí muslimských obcí v ČR
Praha, 9. 12. 2005

Lidé utrácení za zvířata, děti hladovějí

Částky, které lidé vydávají pro své zvířecí „miláčky“, raketově stoupají. Jak uvádí deník *Scotsman*, utrácení vlastníci zvířat ve Velké Británii ročně 85 milionů liber za vánoční dárky pro svá zvířata; čísla pocházejí z údajů Churchillovy pojišťovny, podle níž 70% vlastníků domácích zvířat kupují letos pro své „miláčky“ dárky.

Přibývá také luxusních hotelů pro zvířata: například v Tokiu byl pro ně otevřen pětihvězdičkový hotel s klimatizovanými pokoji. Také v USA existuje řetězec zvířecích hotelů.

Obrovské peníze se točí také ve zdravotní péči o zvířata. „Poskytujeme zvířatům péči a komfort, který jim staří lidé v domovech důchodců mohou jen závidět,“ napsal britský týdeník *Spectator*. Objevují se také snahy povýšit právní status vztahu mezi majitelem a jeho zvířetem: zavádí se pojem „zvířecího druha“.

Na druhé straně žije ve světě mnoho dětí, které postrádají základní péči. Jak uvádí ve své letošní zprávě UNICEF, trpí víc než miliarda dětí nedostatkem vhodné stravy, bezpečné vody, slušných sanitárních zařízení, zdravotnických služeb, nemají střechu nad hlavou ani vzdělání.

Katechismus katolické církve v tomto směru stanovuje jasná kritéria. Článek 2416 říká, že máme být ke zvířatům laskaví jakožto k Božím stvořením. Článek 2418 ale varuje: „Je nedůstojné člověka utrácet pro zvířata sumy peněz, které by měly být přednostně určeny ke zmírnění lidské bídy. Zvířata je možno mít rád, ale nemají být předmětem takové lásky, jaká náleží jen lidem.“

Zenit

Papež nabádá k výstavbě kostelů ve městech

Při nedělním Anděl Páně 11. prosince nabádal Benedikt XVI. věřící k výstavbě nových kostelů ve velkých městech, aby všechny křesťanské obce měly dům, kde se setkávají s Bohem v liturgii. Zvláště je to potřeba na novějších sídlišťích, kde kostel také povzbuzuje společenský a kulturní rozvoj.

Řím má už po léta tradici adventních sbírek na nové kostely na sídlišťích, kde se mše svatá často slaví v garážích.

Zenit

Usmrcování nevléčitelně nemocných dětí v Holandsku

Zástupci ministerstev spravedlnosti a zdravotnictví sdělili holandskému parlamentu 29. listopadu, že se plánuje zákonná úprava, podle níž by mohli lékaři v budoucnu postižené nebo nevléčitelně nemocné děti po narození usmrtit. Podmínkou je respektování „kritérií

péče“ a ohlášení příslušné komisi. Lékařská prognóza musí být beznadějná, děti musejí „nesnesitelně trpět“ a rodiče musejí souhlasit. Musí být také konzultován další lékař. Stejná pravidla už dnes platí pro ukončení těhotenství po 24. týdnu.

KATH.NET

ZPRÁVY

Poslanecká sněmovna pro registrovaná partnerství

Poslanecká sněmovna schválila 16. prosince návrh zákona o registrovaném partnerství především hlasy komunistů, socialistů a unionistů. Zákon nyní musí projednat senát a po-

depsat prezident. Ve druhém i třetím čtení proběhla zásadní debata, z níž přinášíme příspěvek poslance Tomáše Kvapila.

RC

Poslanec Kvapil k zákonu o registrovaném partnerství

Vážený pane předsedající, milé kolegyně, vážení kolegové, zákon o registrovaném partnerství je nutno chápat v širších souvislostech a důležité okolnosti, které jsou již identifikovatelné v jiných evropských zemích, by měly v našem rozhodování sehrát významnou roli. Některé z nich si vám dovoluji předložit.

V zemích, které nějakou formu registrovaného partnerství přijaly, patrně tolerance k homosexuálům do jisté míry narostla. Avšak sílí požadavky na uzákonění možnosti manželství osob stejného pohlaví. V některých zemích již manželství osob stejného pohlaví uzákoněno bylo. Registrované partnerství je považováno za první krok na delší cestě. A tato cesta malých kroků je doporučována ve feministické literatuře a má být hlavní taktikou boje proti heterosexuální výlučnosti manželství. Poslední věta není přehnaná, ale název kapitoly a program zveřejněný v naší literatuře na základě zahraničních zkušeností.

Boj proti heterosexuální výlučnosti manželství tedy není potenciální, ale explicitně vyhlášený. Úvahy o potřebnosti nebo nepotřebnosti zákona o registrovaném partnerství nemají tedy na základě tohoto faktu charakter vstřícných kroků vůči potřebám malé menšiny osob se změněnou sexuální orientací, ale charakter manipulace s hodnotami většinové společnosti, malou skupinou

ideologicky úzce vymezených autorů, kteří osobně nejsou téměř v žádném případě touto problematikou sami dotčeni. Cílem je vnést princip relativity a s ním související možnost volby i do základních dimenzí lidské osoby a zpochybnit tak hodnotu rodiny nejen v její funkci, ale přímo v její podstatě. Svoboda v tomto pojetí žádá odstranění lidské duality, to je aby člověk nebyl mužem nebo ženou. Manželství a rodina je podle těchto avantgardních názorů otázkou volby jak co do struktury, tak co do funkce účelu, trvání a v dalším kroku i co do počtu účastníků osob. Tento poslední krok ještě v žádné zemi zatím nebyl uzákoněn. V neformálních diskusích je však velmi častým tématem.

Nevidět tento důležitý kontext návrhu zákona o registrovaném partnerství znamená ignorovat již probíhající vývoj v řadě zemí. Zdánilivě neškodné opatření usnadňující soužití párů osob stejného pohlaví tak v důsledku přináší patrně ve jménu nešťastně chápané svobody odstranění respektu k základním charakteristikám lidské osoby a oslabení respektu k důležitým hodnotám euroamerické civilizace. Tuto cestu malých změn bychom při uvědomění si jejího cíle neměli vůbec zahajovat.

Proto, vážené kolegyně a kolegové, dávám návrh na zamítnutí tohoto zákona.

Děkuji.

PSP ČR, 8. 12. 2005

Katolicko-pravoslavná jednání budou pokračovat

Po delší přestávce začnou v Římě opět katolicko-pravoslavná jednání. Papež 15. prosince přijal členy koordinačního výboru příslušné mezinárodní komise.

Přání pravoslavných pokračovat v rozhovorech oznámil už v září cařihradský patriarcha.

Papež řekl, že obnovený dialog bude mít dva aspekty: eliminovat zbylé rozdíly a podpořit zásadní touhu po obnovení plného společenství. „Musíme hledat Boží vůli,“ řekl papež.

Zenit

Etiopští křesťané v tísní

Katolický misionář P. Melaku Tafesse Amente žádal při návštěvě Evropy pomoc pro etiopské křesťany.

Podle jeho slov pumpují islamistická hnutí Středního Východu do Etiopie peníze a tak se šíří islamistická kontrola nad klíčovými oblastmi společenského života včetně ekonomiky. Tolerance muslimů vůči křesťanům přitom polevuje.

Za prioritu označil P. Amente šíření evangelia: Etiopie má nedostatek kněží a tak leží podstatná část úkolu na laikách.

ACN

Francie: Za kritiku homosexuálního chování hrozí poslanci vězení

V témž týdnu, kdy česká Poslanecká sněmovna schválila zákon o registrovaném partnerství, dostáváme z Francie zprávu, že poslanci Christianovi Vanneste, reprezentantu za region Lille, hrozí šest měsíců vězení a 30 000 dolarů pokuty za výrok, že homosexuální chování je hrozbou pro přežití lidstva, pronesený v parlamentu. Obvinění se opírá o zákon o „nenávistné řeči“, schválený v roce 2004. Rozsudek má být vynesen 24. ledna 2006.

LifeSite News

Největší Belgičan: Otec vyhoštěných

25 000 televizních diváků vlámské televize zvolilo „největším Belgičanem všech dob“ P. Damiana de Veustera, ochránce malomocných. Také v soutěži vyhlášené frankofonní televizí RTBF je ve finále.

De Veuster odešel ve 33 letech dobrovolně jako farář na Molokai, kde se staral o nemocné a žil s nimi, nakonec se sám nakazil a v 59 letech zemřel.

Ve finále byli de Veusterovými soupeři malíř P. P. Rubens, surrealista René Magritte, cyklista Eddy Merckx a šansoniér Jacques Brel.

Die Tagespost

Práva konvertitů nejsou všude respektována

Při příležitosti „Dne lidských práv“ 10. prosince poukázala Mezinárodní společnost pro lidská práva na to, že v řadě islámských států hrozí za konverzi ke křesťanství tresty, někde (Mauretánie, Súdán, Saudská Arábie, Írán) i trest smrti, přestože čl. 18 Všeobecné deklarace lidských práv zaručuje právo na změnu náboženství.

Také v některých neislámských zemích je právo na změnu náboženství omezeno: v některých indických spolkových státech existují zákony proti konverzi, misie je trestná. Na Srí Lance prosazují buddhisté návrh zákona zakazujícího přestup od buddhismu. Tyto země přitom přistoupily ke Všeobecné deklaraci lidských práv.

KATH.NET

ZPRÁVY

Madridský arcibiskup k jubileu II. Vaticana

Madridský arcibiskup kardinál Antonio Maria Rouco řekl při příležitosti 40. výročí zakončení II. Vatikánského koncilu dne 8. 12. 1965, že odpověď koncilu na světovou situaci té doby nebyla pouze pragmatická nebo pastorační, ale soustředila se na tajemství Církve ve světle Kristova tajemství.

Ve svém pravidelném týdenním projevu v rozhlasovém kanálu COPE se kardinál zmínil o tom, že historický rámec koncilu byl charakterizován radikálním materialistickým pohledem na člověka a mylným pojmem svobody.

Připomněl, jak „Evropa, rozdělená železnou oponou, viděla pár měsíců před zahájením koncilu 25. 12. 1962 jedno z jejích významných měst, Berlín, také rozděleno zdí, která obklopila celou západní část“.

„Také na obzoru mezinárodního společenství vznikla nová a bolestná skutečnost: zemí, o nichž se začalo říkat, že je to Třetí svět, jako výsledek globálního procesu dekolonizace, který OSN odstarto-

vala po skončení 2. světové války. Západ, do kterého patřilo Španělsko s jeho zvláštními vlastnostmi, vstoupil naplno do společnosti blahobytu a nadbytku.“ Rozvíjely se, řekl kardinál, sobecké a hedonistické formule života. Tato pastorační výzva přišla pro Církev jako blesk.

Podle kardinála se v průběhu času ukázalo, „jak koncil ve světle papežského učení formoval a obnovil se tím, že zdůraznil význam Kristova tajemství, tajemství Spasitele člověka, ve kterém se sloučí dějiny spásy, dílo celé svaté Trojice“.

Dále naznačil: „Přijetí a aplikace koncilu kráčí po cestě plné světla a stínů. Dnes, při oslavě 40. výročí jeho zakončení, jsme znovu povoláni, abychom kráčeli vnitřně i navenek ve spojení s Církví, ve které se zrodil koncil. Jsme povoláni k evangelizaci, tak jak nám ukázal koncil na pastorační cestě Církve. To znamená, že tak získáváme pravdu v lásce, prohlášíme pravdu v lásce.“

ACI Prensa

Zasvěcený člověk je svědectvím

Na setkání s řeholníky a členy sekulárních institutů římské diecéze řekl Benedikt XVI., že Církev potřebuje svědectví cudnosti, chudoby a poslušnosti zasvěcených lidí, má-li prezentovat Boha světu zavalenému hedonismem, materialismem a individualismem.

„Tváří v tvář hedonismu musíte vydávat odvážné svědectví cudnosti jakožto výraz srdce, jež zná krásu a hodnotu lásky k Bohu,“ řekl papež.

„Tváří v tvář hladu po penězích, váš střízlivý život ve službě potřebným připomíná Boha, který je pravým bohatstvím, jež nezaniká.“

„A tváří v tvář individualismu a relativismu, jež vedou lidi k tomu, aby se

stali sobě normou, umožňuje bratrský život zasvěcených harmonii a schopnost poslouchat.“

Tak žije zasvěcený člověk „v čase, ale jeho srdce se promítá nad čas a svědčí současnému člověku, pohlčenému věcmi tohoto světa, že pravým osudem je Bůh sám.“

„Nebojte se prezentovat se — i viditelně — jako zasvěcení lidé, a snažte se všemi způsoby ukazovat svoji přináležitost ke Kristu, skrytému pokladu, pro nějž jste opustili všechno,“ vyzval řeholníky papež, a připomněl slova svatého Benedikta: „Ničemu nedávejte přednost před láskou Kristovou!“

Zenit

„Holodomor“ — ekumenická vzpomínka

„Ukrajinský holokaust“ — hladomor z let 1932–1933 — si ukrajinští křesťané letos připomněli ekumenickými bohoslužbami. Konaly se 26. listopadu.

Prezident Juščenko ve své řeči, vyslané i v kostelech, připomněl 10 milionů obětí a citoval řeč řecko-katolického metropolity Andreje Szeptyckého z roku 1933, kdy prosil Ukrajince v Haliči, aby pomohli hladovějícím na východní

Ukrajíně, ovládané Rusy.

Např. ve Chmelnicku si pravoslavní společně s římskými katolíky připomněli památku lidí zastřelených při pokusech přebrodit řeku Žbruch a přinést z Haliče chleba.

Kromě hladomoru z let 1932–1933 vzpomněli také na poválečný hladomor z roku 1947.

ACN

Český biskup pozitivně o situaci Církve

„To, že Česká republika je dnes jednou z nejsekularizovanějších zemí Evropy, není jen důsledkem komunistického režimu, ale má to hlubší historické kořeny,“ řekl královéhradecký biskup Dominik Duka při své návštěvě německé organizace „Pomoc Církvi v nouzi“ 14. prosince. „Po pádu komunismu je nejdůležitějším úkolem Církve znovu vybudovat své struktury. V tomto ohledu jsme učinili velký pokrok.“

Biskup uvedl, že v královéhradecké diecézi jsou nyní již tři saleziánské komunity a jeden premonstrátský klášter. Ocenil také úlohu katolického tisku a radia Proglas.

O vztazích mezi státem a Církví biskup Duka řekl, že „nejsou snadné, ale není to ‚kulturní boj‘ ve striktním smyslu slova“. Upozornil, že čtyři ministři současné vlády jsou katolíci.

Biskup konstatoval, že 600 000 z 1 milionu obyvatel hradecké diecéze tvoří pokřtění katolíci. Za prioritu diecéze označil formaci kněží i laiků a náboženskou literaturu.

Iniciativa „Pomoc Církvi v nouzi“ sídlí v německém Königsteinu. Je to mezinárodní organizace pastorační pomoci. Podporuje finančně projekty Církve po celém světě. Snaží se zvláště pomáhat katolíkům, kteří zakoušejí represí a perzekuci.

ACN

Laoské úřady zakázaly kněžské svěcení

Na svátek Neposkvrněného početí Panny Marie se mělo v Laosu konat první kněžské svěcení po třiceti letech: svěcen měl být člen řádu Oblátů. Na poslední chvíli bylo svěcení zakázáno a kostel byl strážěn vojáky, aby se skutečně nemohlo konat.

KATH.NET

Vážení čtenáři,

opět děkujeme Vám všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání RC Monitoru a pomohli tak pokrýt režijní náklady spojené s jeho vydáváním.

S upřímným Pán Bůh zaplať

redakce

KOMENTÁŘE

Vatikánský chlebíček štěstí!

Když jde o štěstí, je Pán Bůh najednou dobrý

Okolo každých Vánoc mne překvapí nějaké tvrzení na adresu Pána Boha. Minulý rok jsme se dozvěděli od firmy Peugeot, že Ježíška netřeba hledat daleko, protože stojí v naší garáži! Letos jsem byl „potěšen“ opět. Dostal se mi do ruky recept na opravdové štěstí — dokonce nejen pro mne, ale pro celou moji rodinu.

Štěstí se značkou Vatikánu

Stačí prý jen málo: poštou dostanete od někoho těsto s přiloženým receptem. Celý týden pak poctivě od pondělí do neděle přidáváte do darovaného těsta nějaké nové dobroty: V pondělí cukr, v úterý mléko, ve středu další mouku, ve čtvrtek si můžete odpočinout (kromě toho, že své dílo musíte třikrát zamíchat).

To hlavní přijde v sobotu: rozdělíme těsto, které jsme mezi tím zvětšili našimi experimenty, na čtyři díly. Tři z těchto dílů pošleme dalším lidem, aby mohli dělat to samé, co my. V neděli pak čtvrtou čtvrtinu dochutíme a můžeme jíst.

Takhle jednoduše přijde štěstí do naší rodiny... Jak je to jednoduché, vždyť autor podtrhuje svůj recept autoritou samotného VATIKÁNU!!!

Z receptu se bohužel nedozvíte, jestli „chléb štěstí“ vynalezl ve Vatikánu Bůh, papež nebo tamní uklízečka. Ale to je jedno, tentokrát určitě budete mít spoustu štěstí — hlavně ho nepropásněte!

Co je to za sílu, která člověka stále láká k tomu, aby se zaštiťoval církevní autoritou? Vždyť Vatikán je pro většinu současné společnosti symbolem zpátečnictví, dogmatismu, fanatismu a inkvizice. Navíc i současný papež byl jako kardinál vedoucím bývalého podniku „inkvizice“...

Proč tedy štěstí člověka skrze chlebíček nepřichází raději z Wittenbergu, kde statečný Martin Luther skoncoval s katolickým tmářstvím a odvážně spálil na něho (z Vatikánu) poslanou exkomunikační bulu!? Nebo proč chlebíček štěstí nemá svůj původ v Kalvinově Ženevě nebo pro nás Čechy v Táboře nebo v Husinci...?

A navíc, proč by zrovna křesťanství mělo přinášet štěstí? Cožpak není nejnavštěvovanějším poutním místem islámské město Mekka nebo hinduistická řeka Ganga?

Bez pravidel to nepůjde

Vatikán je symbolem čehosi, co v nevědomí lidského rozumu stále triumfuje svojí autoritou. Málo platné: Můžeme vytěsnit všechny vazby na katolickou církev do podvědomí, jak správně prostudoval psycholog Sigmund Freud. Můžeme to všechno potlačit, ba i zesměšnit, ale nemůžeme to zničit. Minimálně o některých „Vánocích našeho života“, kdy jsme jaksi naměkko nebo řešíme otázky své existence, vyleze křesťanství opět na povrch. „Chlebíček štěstí“ totiž každý potřebuje — především pro svoji klikatou cestu životem.

Proč si ho tedy vytvářet vlastními — občas hodně slaboduchými — recepty, když právě ze skutečného Vatikánu a z tisíců jeho poboček na celém světě je už 2000 let chléb štěstí neustále nabízen v mnoha podobách. Jak řekl Ježíš Kristus, když lámal chleba při Poslední večeři: „Vezměte a jezte, toto je moje tělo, které se za vás vydává.“ Nebo jindy: „Mým pokrmem je konat vůli Otcovu.“

Má to však jeden háček: Pečení a pojdání tohoto „chleba štěstí“ není bez pravidel a vyžaduje od člověka živý a odpovědný vztah k živému a odpovědnému Bohu. Tento „chlebíček štěstí z Vatikánu“ vyžaduje víc, než jen od jednoho pondělí do další neděle přidávat čtvrt kila mouky...

Chlebíček jako „cena útěchy“

A proto je snad i na jednu stranu opravdu lepší, když pro ty, kteří ve svém životě nechtějí nic měnit, zůstane alespoň „cena útěchy“: Mohou si doma upéct svůj chlebíček štěstí a o Vánocích se o něco více nacpat další zajímavou formou cukroví.

Jen bych prosil všechny zúčastněné, podobně jako jsem loni prosil firmu Peugeot: Nezatahujte do svých vlastních nápadů Vatikán... a u svého vlastního „chlebíčku“ neočekávejte štěstí z Vatikánu.

P. ICLic. Michal Podzimek
Autor je katolický kněz v Tanvaldu.

KOMENTÁŘE

Magisterium o stvoření a evoluci

Interview s P. Rafaelem Pascuaelem

Evoluci a stvoření lze sloučit, říká filosof, který dokonce mluví o „evolučním stvoření“.

P. Rafael Pascual, ředitel magisterského programu „Věda a víra“ na papežské univerzitě Regina Apostolorum, tyto skutečnosti komentuje a vysvětluje, že cíl Bible není přírodovědecký.

Diskuse o evoluci a víře se znovu živě rozproudila letos v létě. Vídeňský kardinál Schönborn publikoval v *New York Times* ze 7. července článek, v němž tvrdí: „Vědecké teorie, které se snaží odvodit to, co se jeví jako plán, jakožto pouhý výsledek ‚náhody a nutnosti‘, nejsou vůbec vědecké“.

Pro lepší porozumění této záležitosti požádala agentura *Zenit* o rozhovor P. Pascuala, autora knihy *L'Evoluzione: crocevia di scienza, filosofia e teologia* (*Evoluce: křižovatka vědy, filosofie a teologie*), kterou nedávno v Itálii vydalo Studium.

Říkáte ANO evoluci a NE evolucionismu?

Zdá se, že ohledně evoluce panuje docela dobrý souhlas, je-li chápána jako vědecká teorie založená na empirických údajích, i když není tak úplně pravda, že už k ní není co dodat nebo jak ji doplnit, především pokud jde o mechanismy, které ji řídí.

Naproti tomu si nemyslím, že je přijatelný evolucionismus ve smyslu ideologie, jež tvrdí, že vše závisí na náhodě a na nutnosti, jak říká Jacques Monod ve své knize *Chance and Necessity* (*Náhoda a nutnost*, 1970 – pozn. překl.) a předkládá tak ateistický materialismus.

Tento evolucionismus nelze obhájit ani jako vědeckou pravdu ani jako důsledek vědecké teorie evoluce, jak někteří tvrdí.

Říkáte ANO stvoření a NE kreacionismu?

Stvoření je pravda pochopitelná pro rozum a zvláště pro filosofii, ale je to také pravda zjevená.

Na druhé straně tak zvaný kreacionismus je také, stejně jako evolucionismus, ideologie založená v mnoha případech na chybné teologii, totiž na doslovném výkladu biblických pasáží,

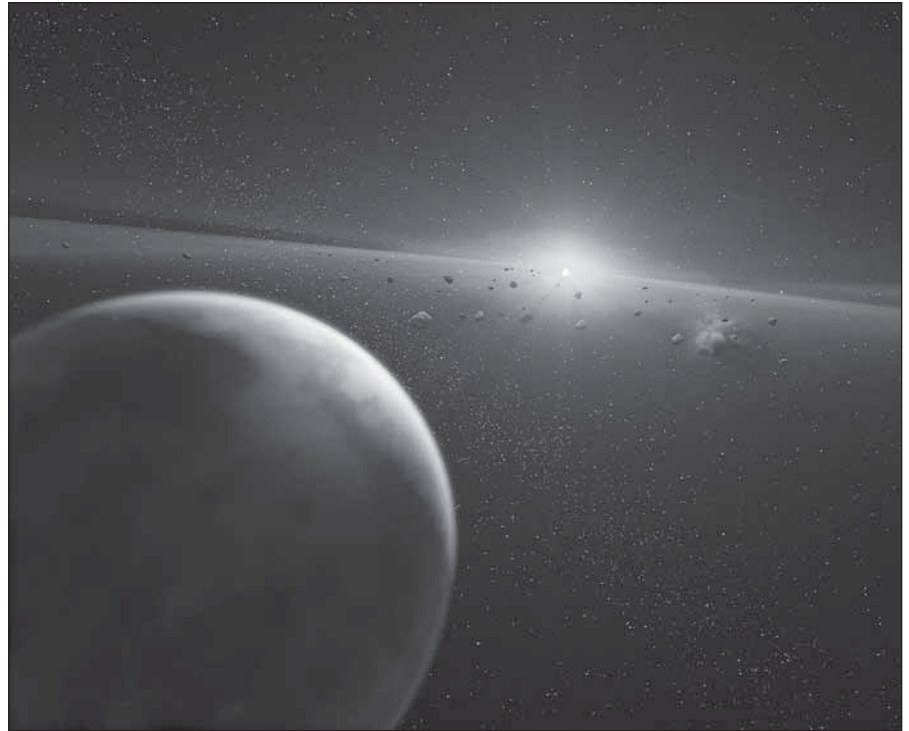

Foto: <http://www.nasa.gov>

jež by o původu druhů podle jeho stoupců říkaly, že každý druh byl bezprostředně stvořen Bohem a že je neměnný v průběhu času.

Je evoluce slučitelná se stvořením?

Evoluce a stvoření mohou být samy o sobě slučitelné; můžeme mluvit – aniž se dopustíme kontradikce v termínech – o „evolučním stvoření“ nebo „stvořením evolucí“, zatímco evolucionismus a kreacionismus jsou nevyhnutelně neslučitelné.

Na druhé straně nepochybně existoval inteligentní plán, ale podle mého mínění to není otázka vědecké teorie alternativní k teorii evoluce. Zároveň je třeba zdůraznit, že evolucionismus chápáný jako materialistická a ateistická ideologie není vědecký.

Co k těmto otázkám říká magisterium Církve?

Magisterium Církve není zásadně proti evoluci jako vědecké teorii.

Přítom na jedné straně uznává specifickou oblast legitimního vědeckého výzkumu a vyzývá vědce, aby v něm pokračovali; ale s ohledem na ideologii, jež jsou v pozadí některých ver-

zí evolucionismu, poukazuje jasně na některé základní body, jež je nutné respektovat:

- Působení Boha jako příčiny není možné a priori vylučovat. Věda je nemůže potvrdit ani popřít.

- Lidská bytost byla stvořena k obrazu a podobenství Boha. Z této skutečnosti vyplývá její důstojnost a věčné určení.

- Mezi člověkem a ostatními živými bytostmi je diskontinuita daná jeho spirituální duší, jež nemůže vzniknout prostou biologickou reprodukcí, nýbrž bezprostředním Božím stvořením.

Které fundamentální pravdy o původu světa a člověka označuje Církev za základní?

Je jasné, že se magisterium Církve nezabývá otázkami ve vlastním smyslu vědeckými, jež ponechává výzkumu specialistů. Pokládá však za svou povinnost zasahovat v zájmu vyjasnění důsledků etické a náboženské povahy, jež jsou s těmito otázkami spjaty.

Jako první zdůrazňuje princip, že pravda nemůže být v rozporu s pravdou; nemůže být skutečný kontrast nebo konflikt mezi nějakou pravdou

KOMENTÁŘE

víry — neboli zjevenou pravdou — a pravdou rozumu, tj. pravdou přirozenou, protože Bůh je původcem obou.

Za druhé klade důraz na to, že cíl Bible není přírodovědecký, nýbrž náboženský. Proto by nebylo správné vyvozovat z ní důsledky, jež by mohly spadat do oboru přírodních věd, ať v nauce o počátku vesmíru nebo o biologickém původu člověka.

Exegeze, výklad biblických textů musí být proto korektní, jak jasně ukazuje Papežská biblická komise v dokumentu *Výklad Bible v Církvi* (pozn. překl.: česky *Zvon* 1993).

Za třetí pro Církev není pravda o stvoření neslučitelná s vědeckou teorií evoluce. Bůh mohl stvořit svět evolucí; to samo o sobě nic neubírá Božímu příčinnému působení. Naopak je takto možné lépe se soustředit na jeho bohatství a účinnou moc.

Za čtvrté lze v otázce původu člověka připustit evoluční proces, pokud jde o jeho tělesnou přirozenost, ale je-li duše je spirituální, je v jejím případě nutno počítat s přímou stvořitelskou činností Boží; to, co je duchové, nemůže mít původ v něčem, co duchové není.

Mezi hmotou a duchem je diskontinuita. Duch nemůže vyplývat nebo se vynořovat z hmoty, jak tvrdili někteří myslitelé. Proto je u člověka ve vztahu k jiným živým bytostem diskontinuita, „ontologický skok“.

Konečně — a tím přicházíme k ústřednímu bodu: skutečnost, že člověk je stvořen a milován bezprostředně Bohem, je to jediné, co může v poslední instanci ospravedlnit důstojnost lidské bytosti.

Vskutku, člověk není výsledkem prosté náhody nebo slepého osudu, nýbrž plodem Božího plánu. Lidská bytost byla stvořena k obrazu a podobnosti Boha; ještě více než to: člověk je povolán ke vztahu společenství s Bohem. Jeho určení je věčné, a proto není prostě podroben zákonům tohoto pomíjivého světa.

Lidská bytost je jediný tvor, jež Bůh chtěl pro ni samu; člověk je cílem sám v sobě a nemůže se s ním nakládat jako s prostředkem k dosažení žádného jiného cíle, ať by se zdál jakkoli užšlechtilý.

Je tedy nutná vhodná antropologie, jež bere toto všechno v úvahu a jež může ukázat lidskou

bytost v její úplnosti.

Ohledně vztahu se světem vědy, jaký Církev podporuje, řekl Jan Pavel II., že se spolupráce mezi náboženstvím a přírodovědou stává ziskem pro obě strany, aniž je jakkoli dotčena autonomie jedné nebo druhé.

Jak smýšlí o stvoření a evoluci Benedikt XVI.?

Samozřejmě nejde o alternativu typu „buď stvoření, anebo evoluce“, spíše s určitou artikulací.

V roce 1981, tehdy ještě jako mnichovský arcibiskup, psal kardinál Joseph Ratzinger v řadě svých homilií o prvních kapitolách knihy Genesis: „Přesná formule je stvoření a evoluce, protože to dvojí odpovídá na dvě různé otázky. Vyprávění o prachu země a Božím dechu nám neříká, jak člověk fakticky vznikl. Říká nám, že je to člověk. Promlouvá k nám o jeho nejhlubším počátku, osvětluje plán, který je za ním. Kdežto teorie evoluce se zase snaží definovat a popisovat biologické procesy. Nepodařilo se jí však vysvětlit zdroj ‚projektu‘ člověk, vysvětlit jeho vnitřní původ a jeho esenci. Máme tedy před sebou dvě otázky, které se navzájem nevylučují, nýbrž doplňují.“

Ratzinger mluví o rozumné povaze víry ve stvoření, jež dodnes zůstává nejlepší a nejpřijatelnější z teorií.

Jeho text totiž pokračuje takto: „Prostřednictvím stvoření se na nás dívá sám Bůh. Fyzika, biologie a přírodní vědy obecně nám podávají novou, neslýchanou zprávu o stvoření, s grandiózními a novými obrazy, jež nám umožňují rozpoznávat tvář Stvořitele a znovu nám dávají vědět: ano, na počátku a v nejhlubší hloubce každé bytosti je *Creator Spiritus*. Svět není produktem temnoty a absurdity. Vychází z takové inteligence, z takové svobody a takové krásy, jež je láskou. Uznáme-li to, vlévá nám to odvalu, která nás uschopňuje žít, která nás činí schopnými s důvěrou čelit dramatu života.“

Je významné, že papež Benedikt XVI. řekl ve své homilii na začátku své služby Petrova nástupce: „Nejsme jakýmsi náhodným a bezvýznamným produktem evoluce. Každý z nás je výsledkem Boží myšlenky. Každý z nás je chtěný, každý z nás je milovaný, každý z nás je nutný.“

Zenit, 16. 12. 2005
Přeložil RNDr. Václav Frei.

DĚKUJI OTČE

P. ThLic. Filip M. A. Stajner

Milý otče Filipe, vážím si Vašeho velkého svědectví víry, naděje a lásky — tyto konkrétní ctnosti svou odevzdaností, lidskou zralostí i trpělivostí při všech bolestech a trápeních, přijímáním ponížení, pocitů opuštěnosti a jejich obětování za Církev i duše lidí Vám svěřených do modlitby, uvádíte do konkrétní, zřetelné a jasné podoby, jak to jen člověk může s Boží pomocí dokázat. Jste pro mne od chvíle, kdy jsem se s Vámi setkala ve chvíli, kdy jste již plně upoután na lůžko a odkázán na pomoc druhých i v těch nejelementárnějších potřebách, obrovským zdrojem velkých povzbuzení a především impulsem pro stále větší lásku k Dobrému a Laskavému Utěšiteli duší. Pánu buď sláva a čest na věky!

Z. R.

P. Janusz Łomzik

Laškov

Milý otče, chtěli bychom Vám touto cestou poděkovat za Vaši obětavou horlivost pro slávu Boží a pro spásu našich duší, již si ze srdce vážíme. Děkujeme, že hlásáte nauku svaté Církve v její plnosti v jednotě se Svatým Otcem, vhod i nevhod. Kéž Vám Bůh dá věčnou slávu. Jsme velice rádi a Bohu vděční, že máme právě Vás.

farníci z Laškova

P. Viliam Matějka

Česká Lípa

Děkuji Vám, otče, za mše svaté pro mládež v pátek navečer a děkuji za sebe za vaše duchovní vedení.

N. N.

P. Jaroslav Miškovský

nemocniční kaplan, Praha

Milý Otče Jaroslave, děkuji jménem farnosti sv. Bartoloměje za poutní kázání, za milou návštěvu a za příklad služby věrného katolického kněze v dnešní nelehké době.

P. Ladislav Souček

Chcete-li poděkovat knězi, který vám v životě pomohl, můžete vyplnit formulář na internetových stránkách <http://dekujiotce.cz> nebo svůj text zaslat na adresu redakce.

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Brno: Setkání mezi uměním

Setkání mezi uměním „Betlémské meditace“ se koná od neděle 18. prosince do soboty 7. ledna. Představují se sochařky Sylva Lacinová, Dana Marková, a malíři Kamila Planerová, Hana Langová, Albert Štěpán, Eva Mužiková, Pavel Kryl, Vladislav Urban, Emilie Hostašová Martin Skočovský, Richard Nový, Eva Táborská. Setkání se koná v sále při kostele sv. Michala (Po–So od 17 do 20 hodin, Ne od 9 do 12 a od 17 do 20 hodin).

Praha: Tříkrálová mše svatá

V pondělí 2. ledna v 16 hodin bude kardinál Miloslav Vlk slavit v Arcibiskupství pražském *Tříkrálovou mši svatou* pro tříkrálové skupinky, pracovníky a dobrovolníky charity. Zváni jsou zejména koledníci v tříkrálovém převleku. Pro

všechny je následně zajištěno občerstvení a setkání s otcem kardinálem.

Plzeň: Tříkrálový koncert

Ve středu 4. ledna se v 18 hodin v kostele u františkánů koná *Tříkrálový koncert* v podání Scholy studentského klubu HORA.

Plzeň: Česká mše vánoční

V sobotu 7. ledna bude od 16.30 hodin v kostele Panny Marie Růžencové provedena *Česká mše vánoční* J. J. Ryby.

Praha: Mše svatá s Českou mší vánoční

V pátek 6. ledna v 19 hodin bude v kostele sv. Kajetána slavena *mše svatá*, při níž bude provedena *Česká mše vánoční* J. J. Ryby. Hlavním celebrantem bude Mons. Karel Herbst.

Brno: Věroučná soutěž P. M. Středy

1. ročník věroučné soutěže P. Martina Středy se koná v sobotu 14. ledna v Duchovním centru P. Martina Středy. Soutěž začíná slavením mše svaté v 9 hodin, samotná soutěž v 10 hodin, před ní prezentace. Ukončení se odhaduje kolem 11.30 hodin. Soutěží tříčlenná družstva jednotlivých farností. Zájemci nahlásí účast jáhnovi Jiřímu Maxovi na e-mailovou adresu maxa@feec.vutbr.cz nebo tel.: 548 527 274.

Praha: Prokopská zastavení

V úterý 17. ledna se v Komunitním centru sv. Prokopa od 18.30 hodin koná přednáška z cyklu *Prokopská zastavení* s názvem *Svatý Jan od Kříže – Mystický učitel. Aktuálnost jeho poselství*. Přednáší ThLic. P. Pavel Vojtěch Kohut OCD.

Liturgická čtení

25. 12. Neděle	Iz 52,7–10, Žl 98, Žid 1,1–6, Jan 1,1–18 <i>Slavnost Narození Páně</i>		
26. 12. Pondělí	Sk 6,8–10; 7,54–60, Žl 31, Mt 10,17–22 <i>sv. Štěpán</i>	29. 12. Čtvrtek	1 Jan 2,3–11, Žl 96, Lk 2,22–35 <i>sv. Tomáš Becket</i>
27. 12. Úterý	1 Jan 1,1–4, Žl 97, Jan 20,2–8 <i>sv. Jan</i>	30. 12. Pátek	Gn 15,1–6; 21,1–3, Žl 105, Žid 11,8.11–12.17–19, Lk 2,22–40 <i>Svatá Rodina Ježíše, Marie a Josefa</i>
28. 12. Středa	1 Jan 1,5–2,2, Žl 124, Mt 2,13–18 <i>sv. Mladátky Betlémská</i>	31. 12. Sobota	1 Jan 2,18–21, Žl 96, Jan 1,1–18 <i>sv. Silvestr</i>

1. 1. Neděle	Nm 6,22–27, Žl 67, Gal 4,4–7, Lk 2,16–21 <i>Slavnost Matky Boží Panny Marie</i>		
2. 1. Pondělí	1 Jan 2,22–28, Žl 98, Jan 1,19–28 <i>sv. Basil Veliký a Řehoř Naziánský</i>	5. 1. Čtvrtek	1 Jan 3,11–21, Žl 100, Jan 1,43–51 <i>sv. Eduard „Vyznavač“</i>
3. 1. Úterý	1 Jan 2,29–3,6, Žl 98, Jan 1,29–34 <i>Přesvaté Jméno Ježíš</i>	6. 1. Pátek	Iz 60,1–6, Žl 72, Ef 3,2–3a.5–6, Mt 2,1–12 <i>Slavnost Zjevení Páně</i>
4. 1. Středa	1 Jan 3,7–10, Žl 98, Jan 1,35–42 <i>sv. Alžběta Anna Seton</i>	7. 1. Sobota	1 Jan 3,22–4,6, Žl 2, Mt 4,12–17.23–25 <i>sv. Severin</i>

RC MONITOR – zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.